

Pestprotocol basisschool 'Dolfijn'

Pesten op school

Hoe gaan wij er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

ALGEMENE VOORWAARDEN

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten en ouders (in samenwerking met elkaar) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig, De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op iedere school is een interne vertrouwenspersoon aangesteld. Op Dolfijn zijn dat Malou Zwollo voor locatie noord en Francien Haars voor locatie zuid.

Hoe willen wij daar op Dolfijn mee omgaan?

- Op school werken we wekelijks met de methode 'beter omgaan met jezelf en de ander', een methode die de sociaal en emotionele ontwikkeling van kinderen stimuleert. Daarnaast wordt tijdens de eerste zes weken van het schooljaar door de leerkrachten een programma aangeboden, waarbij onder andere de schoolregels worden besproken en de groepsregels worden vastgesteld. Ook de pestregistratie komt aan de orde. De 'Stopmethode' wordt opnieuw aangeboden en de 'goed gedaan cultuur' staat centraal. Tijdens de informatieavonden voor de ouders, besteedt de leerkracht ook aandacht aan het bovenstaande.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, omgaan met verschillen, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde.
- Er wordt gebruik gemaakt van verschillende (samen)werkvormen als kringgesprekken, het voorlezen of vertellen van verhalen, rollenspelen en andere spelvormen.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Jaarlijks wordt in iedere groep minstens één keer een sociogram afgenomen. De kinderen worden dan bevraagd over met wie ze graag samen spelen of samen werken. Vervolgens ontstaat een overzicht als een soort dartbord waarbij populaire kinderen meer naar het midden, en minder populaire kinderen meer naar buiten op het 'bord' geplaatst worden, be leerkracht gebruikt dit bij groepssamenstellingen, groepsopdrachten, etc.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden is de 'Stopmethode' (zie bijlage). Op Dolfijn wordt deze methode in alle groepen gebruikt.
- Bij het niet goed naleven van de 'Stopmethode' wordt een registratie bijgehouden (de pestmap). De werkwijze wordt hieronder besproken.
- Bij het oplossen van conflicten gaan we uit van de 'win-win' oplossingen (zie bijlage).
- Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat waarbij de nadruk gelegd wordt op 'goed gedaan' en het geven van complimentjes. We noemen dit op Dolfijn de 'goed gedaan cultuur' (zie bijlage).
- Voor de leerkracht is een pestkist beschikbaar met aanvullende materialen, literatuurlijst, enz.

Uitgangspunten

1 Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

- Je mag niet klikken, maar..... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

2 Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

3 Samenwerken zonder bemoeienissen: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pes+probleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen.

- Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen.

Tijdens de jaarlijkse informatieavond worden de ouders ingelicht over de groeps- en schoolregels en het gebruik van de 'stopmethode'.

Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders.

De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Schoolregels van Dolfijn

1. ***Van elkaar afblijven***
Wat begint als een geintje, een duw of een trap, eindigt vaak met ruzie: dat komt van zo'n grap.
2. ***Naar elkaar luisteren***
Iemand wil iets zeggen, luister daar dan naar. Gaat het je vervelen, zeg het tegen hem of haar.
3. ***Pesten niet hier! Treiterkop.***
Je beseft niet goed, wat je die ander aan doet.
4. ***Samen sociaal sterk***
Met schelden, slaan en schoppen, gaat de goede sfeer naar de knoppen.
5. ***Niemand uitschelden***
Je bent voor mij pas een held, als je niet meer scheldt.
6. ***Elkaar niet bedreigen***
Waarom niet vragen in plaats van bedreigen, zo zul je sneller je zin krijgen.
7. ***Van elkaars spullen afblijven***
Leen je van mij, dan vind ik dat goed, maar ik vind wel dat je het vragen moet.
8. ***Iedereen hoort erbij***
Ik mag niet meedoen, dat is niet fijn. Hoe meer zielen, hoe meer gein.
9. ***Niet zoveel letten op elkaar***
Door alleen op anderen te letten, kun je zelf geen stap meer verzetten.
10. ***Let op je taalgebruik***
Gewoon praten is OK, schreeuwen of grove taal.....NEE.
11. ***Lopen op het plein***
U vindt het vast wel fijn, dat ik voortaan loop op het plein.
12. ***Je eigen afval opruimen***
Met hetzelfde gemak, gooi je de rotzooi in de prullenbak.
13. ***Telefoon- of computercontact***
SMS-en of chatten over en weer, maar wel een aardige tekst iedere keer.

Toevoeging

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen. Daarnaast hangen de schoolregels, ondersteund door prenten, in de gemeenschappelijke ruimten en de gangen.

In alle groepen wordt de 'stopmethode' gebruikt.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in drie stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen volgens de 'stopmethode'. Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. De leerkracht maakt vervolgens een afspraak met de leerlingen om er in een later stadium op terug te komen.

STAP 2:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen ('win-winmethode') en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 3:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaker/ poster in de pestmap genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Een kort verslag van dit gesprek met de gemaakte afspraken komt in het leerlingvolgsysteem te staan van het betreffende kind.

Consequenties

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden), en vervolgens leveren stap 1 tot en met 3 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt dan duidelijk een stelling in. De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn / haar gedrag:

De 5 fases

FASE 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Een gesprek met de ouders naar aanleiding van drie notaties in de pestmap.
- Een (tweede) evaluatiegesprek met ouders naar aanleiding van de gemaakte afspraken uit het vorige gesprek.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties en eerdere gesprekken met ouders op niets uitlopen zijn. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de pestmap en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.
- De Intern Begeleider is bij het gesprek aanwezig.

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de ÊÊD of schoolmaatschappelijk werk.
- De Intern begeleider blijft betrokken en coördineert.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. • De directie wordt ingeschakeld en coördineert.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.
- De directie initieert.

De begeleiding

De begeleiding geven we op Dolfijn via een drie-sporenbeleid:

- Begeleiding van de gepeste leerling
- Begeleiding van de pester
- Begeleiding van de andere kinderen van de groep

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen; hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling.
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Straffen als het kind wel pest / belonen als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? (bijv. problematische thuissituatie, buiten gesloten voelen, jaloezie, verveling, baas willen zijn(macht), voortdurend de competitie aan gaan, in een niet passende rol worden gedrukt). In overleg met de intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; schoolbegeleidingsdienst.

BEGELEIDING VAN DE ANDERE KINDEREN VAN DE GROEP

- De kinderen middels gesprekken bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het pestgedrag
- De kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen
- De kinderen stimuleren om voor een ander op te komen
- De sterke kanten van de gepeste leerling benadrukken
- Samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buitenspeelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar)
- Kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep
- Herhalen van de school- en groepsregel
- Benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn.

Adviezen aan de ouders

OUDERS VAN DE GEPESTE KINDEREN

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

OUDERS VAN DE PESTERS

- a. Neem het probleem van uw kind serieus
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

ALLE ANDERE OUDERS

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Computer aanhangsel

Gezien de steeds grotere rol die het computergebruik in de wereld van de kinderen speelt, vinden we het zinvol om voor de kinderen op dolfijn een aantal afspraken te maken over 'veilig internetten'. We hebben dit vastgelegd in het computerprotocol (zie bijlage).

TIPS VOOR DE LEERLINGEN

- Doe on-line niet, wat je off-line ook niet doet.
- Onthoud dat iedereen zich op internet anders kan voordoen.
- Geef nooit zomaar je privé-gegevens weg.
- Rare sites? Klik weg.
- Log uit als je je ongemakkelijk voelt.
- Zorg dat de virusscanner ge-update is.
- Reageer niet op vervelende mail of chats.
- Blokkeer vervelende chatters of mailers.
- Computer niet te lang.
- Los problemen samen met je ouders of de leerkracht op.
- Meld het als je onbeschofte of gemene mailberichten ontvangt aan je ouders of de leerkracht. Verwijder volgende e-mails van dezelfde afzender zonder ze te openen. Als ouders geen respons krijgen is de lol er voor hen snel af.

TIPS VOOR DE OUDERS

- Surf samen met uw kind. Ga regelmatig samen achter de computer zitten. Ouders en kinderen leren dan van elkaar.
- Maak duidelijke afspraken over het internetgebruik en de tijdsduur die het kind achter de computer mag doorbrengen.
- Houd goed zicht op de computer en plaats deze indien mogelijk op een centrale plaats in huis.
- Leer uw kind om zeer zorgvuldig met privacy om te gaan. Altijd toestemming vragen om aan derden een telefoonnummer, adres of bankrekeningnummer door te mogen geven.
- Bekijk regelmatig de history van de browser, zodat u op de hoogte blijft van het surfgedrag van uw kind. Let wel: dit biedt geen garantie, want kinderen kunnen deze geschiedenis knop wissen.
- Gebruik een goede virusscanner en zorg dat deze up to date blijft.
- Vertel uw kinderen af te blijven van onbekende software en leer hen voorzichtig om te gaan met het downloaden van onbekende sites.
- Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs hem regelmatig op de minder leuke kanten hiervan, zoals pedofielen in chatboxen, pornosites, scheld emails, spam en nog veel meer.

TIPS VOOR DE LEERKRACHTEN

- Hang het computerprotocol goed zichtbaar in de klas, nadat je het in de klas besproken hebt.
 - Op school gebruiken we internet alleen bij het opzoeken van informatie ten behoeve van een werkstuk of spreekbeurt.
 - Blijf in de buurt bij de internettende leerlingen
- Controleer of de schoolregels worden opgevolgd.
- Laat persoonlijke gegevens privé blijven
- Let er op dat er over de leerlingen zo weinig mogelijk valt te traceren.
- Op school chatten we niet.
 - Pesten of bedreigen via mail wordt niet getolereerd.
 - Bij overtreding van één van bovenstaande afspraken spreekt de leerkracht een 'internetschorsing' uit.

De vertrouwenspersoon meldt klachten over internetgebruik aan de systeembeheerder. Dit om misbruik in de toekomst te voorkomen. In geval van 'hate-mail' kunnen ze samen nagaan van wie de mail afkomstig is.

Met dit pestprotocol willen alle betrokkenen bij dolfijn laten zien dat:

- alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig mogen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen
- we door regels en afspraken zichtbaar te maken, het mogelijk maken dat kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aan kunnen spreken op deze regels en afspraken
- we door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, we alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan!

Dit protocol wordt onderschreven door leerkrachten, vertegenwoordigers van de ouders uit de medezeggenschapsraad, directie en bestuur.

Bijlage Win-Win oplossing

Op Dolfijn mogen wij allemaal verschillend zijn .

Conflicten horen erbij en geven je de mogelijkheid om je verder te ontwikkelen.

Dit betekent dat wij de kinderen de kans geven om zelf hun conflicten op te lossen.

Waarbij de leerkracht een neutrale positie in neemt (niet veroordelend) De oplossing van een conflict moet in redelijke mate tegemoet komen aan de wensen van de betrokkenen.

Als de oplossing voor beiden goed is, dan spreken we van een win-winoplossing.

Bijlage Stopmethode

Als je wilt dat een ander stopt met "iets" dat jij niet wilt, dan zeg je Stop. De ander moet direct stoppen !

Dit houdt in tot hier en niet verder. Het is dan ook overduidelijk wanneer iemand in overtreding is, dus door een stop heen gaat.

Dit mag direct gemeld worden bij de leerkracht.

De leerkracht roept de betrokken bij zich en laat de kinderen samen een win-winoplossing zoeken voor het conflict. Er wordt bewust niet naar de oorzaak gevraagd om welles-nietes situaties te voorkomen.

Als de kinderen er niet samen uitkomen, maakt de leerkracht een afspraak om er op een later tijdstip, samen met de betrokkenen, op terug te komen

Bijlage Goed gedaan-/ complimenten -cultuur

Het gewenste gedrag willen wij versterken door het geven van complimentjes. Een complimentje geeft het kind de uitdaging om hetzelfde gedrag nog eens te vertonen. Deze goed gedaan cultuur geeft de kinderen zekerheid, duidelijkheid en zelfvertrouwen. Dit zorgt voor een gevoel van veiligheid.